Europos Parlamentas
2014-2019

Plenarinio posėdžio dokumentas

B8-0331/2017

15.5.2017

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimo

pagal Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 dalį

dėl ES strategijos dėl Sirijos
(2017/2654(RSP))

Victor Boştinaru, Elena Valenciano, Knut Fleckenstein, Neena Gill
S&D frakcijos vardu

B8-0331/2017

Europos Parlamento rezoliucija dėl ES strategijos dėl Sirijos (2017/2654(RSP))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Sirijos,

– atsižvelgdamas į 2017 m. kovo 14 d. bendrą Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai bei Komisijos komunikatą „ „ES strategijos dėl Sirijos elementai“, taip pat į 2017 m. balandžio 3 d. Tarybos išvadas dėl Sirijos, kurios kartu sudaro naują ES strategiją dėl Sirijos,

– atsižvelgdamas į 2017 m. balandžio 4–5 d. surengtą ES remiamą konferenciją Sirijos konflikto ir jo poveikio regionui klausimais bei į susijusias konferencijos pirmininkų deklaracijas,

– atsižvelgdamas į 2017 m. balandžio 6 d. Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai deklaraciją ES vardu dėl įtariamo cheminio ginklo panaudojimo Idlibe (Sirija),

– atsižvelgdamas į 2012 m. birželio 30 d. Ženevos komunikatą ir JT Saugumo Tarybos rezoliuciją Nr. 2254 (2015),

– atsižvelgdamas į 2000 m. spalio 31 d. JT Saugumo Tarybos rezoliuciją Nr. 1325 (2000) dėl moterų, taikos ir saugumo,

– atsižvelgdamas į 2016 m. gruodžio 19 d. JT Generalinės Asamblėjos rezoliuciją Nr. 71/248 dėl tarptautinio, nešališko ir nepriklausomo pagalbos pagal tarptautinę teisę tiriant Sirijos Arabų Respublikoje nuo 2011 m. kovo mėn. įvykdytus pačius sunkiausius nusikaltimus ir vykdant už juos atsakingų asmenų baudžiamąjį persekiojimą mechanizmo,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 dalį,

A. kadangi ES yra ne kartą pareiškusi, kad Sirijos konflikto negalima išspręsti karinėmis priemonėmis ir kad tik Sirijos vadovaujamas įtraukus pereinamasis procesas gali nutraukti nepriimtinas Sirijos gyventojų kančias;

B. kadangi savo 2016 m. rugsėjo mėn. pranešime apie Sąjungos padėtį Komisijos pirmininkas Jean-Claude Juncker paminėjo, kad reikia parengti ES strategiją dėl Sirijos; kadangi spalio mėn. Parlamentas paragino Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai Federicą Mogherini užtikrinti, kad pagal naują strategiją dėl Sirijos būtų siekiama sudaryti palankesnes sąlygas politiniam susitarimui Sirijoje, įskaitant stebėsenos ir vykdymo užtikrinimo priemones, kad būtų geriau laikomasi įsipareigojimų, prisiimtų Tarptautinėje paramos Sirijai grupėje (TPSG);

C. kadangi ES strategijos dėl Sirijos tikslas – nustatyti, kaip ES gali atlikti labiau pastebimą ir veiksmingesnį vaidmenį padedant užtikrinti ilgalaikį politinį sprendimą Sirijoje pagal galiojančią JT susitartą sistemą ir remti atkūrimą laikotarpiu po susitarimo sudarymo, kai prasidės patikimas pereinamasis procesas; kadangi, nors aišku, kad atkūrimas gali prasidėti tik pasiekus politinį susitarimą, reikėtų pradėti susitaikymą kuo greičiau ir šias pastangas turėtų remti ES, kad būtų užtikrintas ilgalaikis stabilumas; kadangi šiomis aplinkybėmis būtina išsiaiškinti tiesą, skatinti atskaitomybę ir pereinamojo laikotarpio teisingumą bei amnestiją;

D. kadangi nepaisoma 2016 m. gruodžio 30 d. įsigaliojusio ugnies nutraukimo ir įvykdyta keletas pažeidimų bei būta didelių incidentų, pvz., greičiausiai režimo įvykdytas išpuolis naudojant chemines medžiagas Chan Šaichūne (angl. *Khan Shaykhun*) ir sprogdinimo išpuolis prieš autobusus, gabenusius evakuojamus asmenis iš apsiaustų miestelių, esančių prie Alepo miesto; kadangi išpuolių taikiniai buvo daugybė civilių, įskaitant vaikus, ir gyventojai toliau kenčia šiame žiauriame pilietiniame kare;

E. kadangi kol kas nei JT tarpininkaujamose taikos derybose Ženevoje, nei papildomose derybose Astanoje nepasiekta apčiuopiamų rezultatų; kadangi Sirijos opozicijos atstovai, protestuodami prieš tęsiamus oro antskrydžius į sukilėlių kontroliuojamas teritorijas ir Irano dalyvavimą, sustabdė savo dalyvavimą paskutiniame derybų Astanoje raunde; kadangi Rusija, Turkija ir Iranas pasirašė memorandumą dėl vadinamųjų deeskalacijos zonų Sirijoje nustatymo, kuriam nepritarė Sirijos opozicija;

F. kadangi ES parodė, kad yra įsipareigojusi padėti sumažinti konflikto humanitarines pasekmes; kadangi Briuselyje vykusioje konferencijoje „Parama Sirijos ir viso regiono ateičiai“ sutarta dėl holistinio požiūrio sprendžiant Sirijos krizės problemas ir dėl papildomos finansinės paramos siekiant reaguoti į humanitarinę padėtį; kadangi padėtis šalyje ir toliau kritinė – per 13,5 mln. asmenų Sirijoje reikalinga pagalbą, iš jų 4,7 mln. gyvena apsiaustose ir sunkiai pasiekiamose teritorijose, o 6,3 mln. – perkelti šalies viduje;

1. palankiai vertina ES Strategiją dėl Sirijos ir Briuselio konferencijos rezultatus, pagal kuriuos užtikrintas įsipareigojimas suteikti 5,6 mlrd. EUR paramą, įskaitant 1,3 mlrd. EUR, kuriuos įsipareigojo suteikti ES – didžiausia paramos teikėja šios krizės atveju; ragina visus dalyvius visiškai įvykdyti savo įsipareigojimus ir toliau teikti paramą ateityje;

2. yra tvirtai įsitikinęs, kad ES turi aktyviau bendradarbiauti ir panaudoti savo didelę finansinę paramą po konflikto kaip svertą siekiant atlikti svarbų vaidmenį derybose pagal galiojančią JT susitartą sistemą ir užtikrinti politinį pereinamąjį procesą, kuriant savitą politiką, kuria siekiama suburti šalis glaudžiau, taip pat intensyviau dedant pastangas srityse, kuriose Europos Sąjunga gali turėti pridėtinės vertės;

3. remia Sirijos valstybės vienybę, suverenitetą, teritorinį vientisumą ir nepriklausomybę, taip pat trokšta demokratinės Sirijos gyventojų ateities; palankiai vertina toliau dedamas Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pastangas užmegzti ryšius su svarbiausiais subjektais regione siekiant užtikrinti politinį pereinamąjį procesą, susitaikymą po konflikto ir atkūrimą; pakartoja savo poziciją, kad vienintelis būdas pasiekti taikos šalyje – Sirijos vadovaujamas politinis procesas, kuris sudarys sąlygas laisviems ir sąžiningiems

rinkimams, kuriuos palengvintų ir stebėtų Jungtinės Tautos ir kurie būtų surengti pagal naują konstituciją;

4. primygtinai ragina visas šalis laikytis ugnies nutraukimo, nedelsiant nustoti taikytis į civilius gyventojus ir vengti bet kokių veiksmų, kurie galėtų daryti neigiamą poveikį pastangoms pasiekti taikos;

5. kuo griežčiausiai smerkia žiaurumus ir plačiai paplitusius žmogaus teisių ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus, kuriuos, padedant Rusijai ir Irano remiamiems kovotojams, padarė režimo pajėgos, taip pat žmogaus teisių ir tarptautinės teisės pažeidimus, kuriuos padarė nevalstybinės ginkluotos grupuotės, visų pirma grupuotė ISIS („Da'esh“) ir kitos džihadistų grupuotės; dar kartą ragina JT Saugumo Tarybą perduoti šiuos karo nusikaltimus Tarptautiniam baudžiamajam teismui ir pabrėžia savo poziciją, kad visi, atsakingi už tarptautinės humanitarinės teisės ir žmogaus teisių pažeidimus turi būti patraukti atsakomybėn; ragina visas valstybes sprendžiant nebaudžiamumo problemą taikyti visuotinės jurisdikcijos principą ir palankiai vertina veiksmus, kurių šiuo tikslu ėmėsi kai kurios ES valstybės narės;

6. besąlygiškai smerkia visus išpuolius naudojant chemines medžiagas, įskaitant naujausią, įvykdytą Chan Šaichūno mieste, ir pabrėžia, kad reikalingas nuodugnus ir nešališkas tyrimas ir patraukimas atsakomybėn; palankiai vertina JT Generalinės Asamblėjos sprendimą įsteigti tarptautinį, nešališką ir nepriklausomą pagalbos pagal tarptautinę teisę tiriant Sirijos Arabų Respublikoje nuo 2011 m. kovo mėn. įvykdytus pačius sunkiausius nusikaltimus ir vykdant už juos atsakingų asmenų baudžiamąjį persekiojimą mechanizmą; kita vertus, apgailestauja, kad dėl dar vieno Rusijos veto JT Saugumo Taryba nepriėmė rezoliucijos, kuria smerkiamas išpuolis naudojant chemines medžiagas Chan Šaichūne; pabrėžia Sirijos pareigą laikytis Cheminio ginklo uždraudimo organizacijos (ChGUO) faktų nustatymo misijos bei ChGUO ir JT bendro tyrimo mechanizmo rekomendacijų, nedelsiant suteikiant nevaržomą prieigą prie visų be išimties teritorijų ir pripažįstant teisę jas tikrinti;

7. primygtinai ragina Rusijos Federaciją ir Irano Islamo Respubliką panaudoti savo įtaką Sirijos režimui, kad jis sutiktų su pagrįstu kompromisu, kuris nutrauks pilietinį karą ir sudarys sąlygas įtraukiam ir tikram perėjimo procesui, ir šio kompromiso laikytųsi; ragina ES ir jos valstybes nares ir toliau remti nuosaikiąją opoziciją, nustatyti ir atskirti radikalizuotus elementus ir skatinti susitaikymą; ragina Vyriausiojo derybų komiteto narius ir toliau dalyvauti JT tarpininkaujamose derybose Ženevoje;

8. atkreipia dėmesį į naujausią memorandumą dėl deeskalacijos zonų Sirijoje ir pritaria ketinimui stiprinti paliaubas, sustabdyti režimo oro pajėgų skrydžius virš deeskalacijos zonų ir sudaryti sąlygas humanitarinei ir medicininei pagalbai teikti, perkeltiems civiliams grįžti į savo namus ir pažeistai infrastruktūrai atkurti; vis dėlto pabrėžia opozicijos išreikštą susirūpinimą, kad šis susitarimas gali lemti įtakos zonų nustatymą ir Sirijos susiskaldymą; pabrėžia, kad svarbu pašalinti bet kokią dviprasmybę dėl grupių, kurioms netaikomas susitarimas dėl ugnies nutraukimo, ir ragina visas šalis, įskaitant Turkiją, užtikrinti, kad pagal memorandumą nebūtų sudarytos palankesnės sąlygos pulti pajėgų, susijusių su nuosaikiąja opozicija, ar pajėgų, kovojančių tarptautinės koalicijos prieš grupuotę ISIS („Da’esh“) pusėje; pabrėžia, kad būtina užtikrinti tarptautinę įgyvendinimo stebėseną, ir remia didesnį JT dalyvavimą, be kita ko, vykdant

humanitarinės pagalbos teikimo stebėseną;

9. mano, kad reikėtų taip pat persvarstyti ES strategijos aspektus, susijusius su kova su grupuote ISIS („Da'esh“) ir kitomis į JT sąrašą įtrauktomis teroristinėmis organizacijomis, išryškinant svarbiausias politines bei socialines ir ekonomines priežastis, sudariusias sąlygas plisti terorizmui, ir skiriant joms didžiausią dėmesį, taip pat nustatant konkrečius veiksmus šioms priežastims panaikinti; be to, mano, kad būtina parengti būdus, kuriais būtų padedama išsaugoti Sirijos visuomenės daugiatautiškumą ir religijų bei konfesijų įvairovę;

10. primena, kad itin svarbu kuo anksčiau nustatyti pasitikėjimo stiprinimo priemones, be kita ko, galimybes visiškai nekliudomai teikti humanitarinę pagalbą visoje Sirijoje ir pagrindines viešąsias paslaugas (elektrą, vandenį, sveikatos priežiūrą), nutraukti visas miestų apsiaustis, taip pat išlaisvinti kalinius ir įkaitus; palankiai vertina Sirijos vyriausybės ir sukilėlių grupuočių susitarimą leisti evakuoti keturis apsiaustus miestus; primygtinai ragina visas šalis remti ir padėti priimti išsamų susitarimą dėl pasitikėjimo stiprinimo priemonių;

11. yra patenkintas, kad pilietinės visuomenės, įskaitant moterų organizacijas, vaidmuo buvo pripažintas kaip svarbiausia ilgalaikio sprendimo dalis; primena, kad ES privalo skatinti ir lengvinti tinkamą pilietinės visuomenės ir moterų dalyvavimą arba konsultacijas su šiomis organizacijomis ir moterimis vykdant taikos procesą, vadovaudamasi visapusišku požiūriu į tai, kaip ES įgyvendina Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijas Nr. 1325 ir Nr. 1820 dėl moterų, taikos ir saugumo; pakartoja, jog reikia, kad moterų žmogaus teisės būtų įtrauktos į naują Sirijos konstituciją;

12. apgailestaudamas pažymi, kad niokojamasis pilietinis konfliktas nubloškė šalį kelis dešimtmečius atgal socialinės ir ekonominės raidos aspektais, milijonai žmonių neteko darbo ir nuskurdo, dideliu mastu sunaikintos sveikatos priežiūros ir švietimo paslaugas, konfliktas lėmė Sirijos gyventojų didelio masto perkėlimą ir protų nutekėjimą; todėl pabrėžia, kaip svarbu didinti nehumanitarinę pagalbą, kuria siekiama didinti žmonių atsparumą Sirijoje ir atgaivinti ekonomiką; be to, mano, kad kai tik baigsis konfliktas, turėtų būti teikiamos paskatos kvalifikuotiems Sirijos pabėgėliams grįžti ir prisidėti prie atkūrimo;

13. visiškai pritaria tikslui užtikrinti iniciatyvos „neprarasta vaikų karta“ įgyvendinimą Sirijoje ir regione ir ragina dėti papildomas pastangas pasiekti, kad visi vaikai pabėgėliai ir pažeidžiami vaikai priimančiosiose bendruomenėse gautų aukštos kokybės švietimo paslaugas, sudarant vienodas galimybės jomis naudotis ir mergaitėms, ir berniukams; pabrėžia poreikį pripažinti pabėgėlių stovyklose dažną savaiminį mokymąsi ir remti šių traumuotų vaikų psichologinę reabilitaciją;

14. mano, kad ES turėtų pradėti rengti konkretų savo dalyvavimo atkuriant Siriją planą ir siekti įtraukių, bendrų pastangų su pagrindinėmis tarptautinėmis organizacijomis ir finansų įstaigomis, taip pat regiono ir vietos subjektais; šiuo požiūriu pritaria Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai vedamam politiniam dialogui su svarbiausiais regiono subjektais pagal ES regioninę iniciatyvą dėl Sirijos ateities; vis dėlto pabrėžia, jog svarbu, kad patys Sirijos gyventojai jaustų atsakomybę už atkūrimo po konflikto procesą;

15. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, ES valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Jungtinėms Tautoms, Tarptautinės paramos Sirijai grupės nariams ir visoms kitoms konflikto šalims.